

Sygn. akt I ACa 958/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grzegorz Krężolek (spr.)
Sędziowie:	SSA Regina Kurek SSA Jerzy Bess
Protokolant:	Iwona Mrazek

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2020 r. w Krakowie na rozprawie
sprawy z powództwa (...) Bank (...) (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce z siedzibą w W.
przeciwko L. Z. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 19 czerwca 2019 r. sygn. akt I C 637/18

1. **oddala obydwie apelacje;**
2. **koszty postępowania apelacyjnego pomiędzy stronami wzajemnie znosi;**
3. **przyznaje od Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Tarnowie na rzecz adwokata A. F. kwotę 6.642 zł (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dwa złote) w tym 1.242 zł podatku od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwanej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.**

SSA Regina Kurek SSA Grzegorz Krężolek SSA Jerzy Bess

Sygn. akt : I ACa 958/19

UZASADNIENIE

(...) Bank (...) S. A. w W. pozwem skierowanym przeciwko pozwanej L. Z. (1), wniesionym w postępowaniu nakazowym, domagał się zasądzenia od niej kwoty 890.140,16 zł z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej do egzekwowana tej należności z udziału wynoszącego 1/2 w prawie własności nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę

wieczystą o numerze (...), a także z ograniczeniem do wysokości hipoteki kaucyjnej na sumę 900.000 zł, ujawnionej w tej księdze, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, liczonymi od kwoty kapitału kredytu za okres od dnia 11 kwietnia 2018 roku do dnia zapłaty oraz odsetek ustawowych za opóźnienie naliczonych od kwoty skapitalizowanych odsetek, tj. od kwoty 236.139,68 zł za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Bank domagał się także obciążenia pozwanej kosztami procesu.

Motywuując żądanie wskazał, iż przysługuje mu wobec L. Z. (1) wymagalna wierzytelność, powstała w ramach wykonywania Umowy Kredytu Firmowego na Wzrost i Konkurencyjność Firmy, indeksowanego kursem franka szwajcarskiego nr (...), zawartej pomiędzy nim a M. Z. (1) w dniu 11 marca 2008 roku.

Jej spłata została zabezpieczona poprzez ustanowienie na rzecz strony powodowej hipoteki kaucyjnej do kwoty 900.000 zł, obciążającej nieruchomości położoną w miejscowości (...), nr działki (...), dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą nr (...). Dłużniczka rzeczowa nie zaspokoila jej dobrowolnie, mimo wezwań ze strony wierzyciela

Na dochodzoną kwotę składają się :

suma 653.174,44 zł, tytułem kapitału,

kwota 12.383,66 zł, tytułem odsetek umownych naliczonych za okres od dnia 24 października 2013 roku do dnia 13 marca 2013 roku,

kwota 223.756,02 zł, tytułem odsetek ustawowych, naliczonych od kwoty kapitału kredytu za okres od dnia 14 marca 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetek ustawowych za opóźnienie naliczonych za okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 9 kwietnia 2018 roku tj. do dnia poprzedzającego wystawienie wyciągu z ksiąg bankowych oraz,

suma 826,04 zł, tytułem naliczonych opłat, prowizji i innych należności

Sąd I instancji rozpoznał sprawę w postępowaniu zwykłym.

Odpowiadając na pozew L. Z. (1) domagała się oddalenia powództwa oraz przyznania na swoją rzecz kosztów postępowania, a na wypadek uwzględnia żądania banku nie obciążania jej kosztami należnymi przeciwnikowi procesowemu.

Zgodnie ze stanowiskiem pozwanej, bank nie wykazał żadnym środkiem dowodowym, aby wierzytelność, której dochodzi w pozwie, była wymagalna. Argumentowała też, że została nieprawidłowo określona w bankowym tytule egzekucyjnym.

Twierdziła, że nie wyraziła zgody na obciążenie udziału w nieruchomości położonej w S. hipoteką mającą zabezpieczać wierzytelność strony powodowej wobec dłużnika osobistego - kredytobiorcy.

Podniosła również zarzut przedawnienia roszczenia banku.

Motywowała go wskazaniem że z wyciągu z ksiąg bankowych wynika, że odsetki umowne od udzielonego kredytu strona powodowa naliczała do 13 marca 2014 roku, a po tym dniu naliczała odsetki ustawowe za opóźnienie wynikające z norm kodeksu cywilnego.

W związku z tym, od dnia 14 marca 2014 roku dłużnik osobisty był w zwłoce ze spełnieniem swojego świadczenia, w wyniku czego z dniem 14 marca 2017 roku należność główna przedawniła się i w konsekwencji przedawnieniu uległy w całości i należności uboczne.

Wyrokiem z dnia 19 czerwca 2019r Sąd Okręgowy w Tarnowie :

- zasądził od pozwanej L. Z. (1) na rzecz strony powodowej (...) Bank (...) (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce z siedzibą w W. kwotę 450.000 zł z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej do jej udziału wynoszącego 1/2 w prawie własności nieruchomości objętej księgą wieczystą Nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w B. [pkt I],

- w pozostałym zakresie powództwo oddalił [pkt II],

- zasądził od pozwanej na rzecz (...) Bank (...) (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce z siedzibą w W. kwotę 22.500 , tytułem części kosztów postępowania[pkt III] oraz

- przyznał od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Tarnowie na rzecz adwokata A. F. kwotę 8.856 zł tytułem wynagrodzenia za udzielenie pozwanej pomocy prawnej z urzędu.[pkt IV sentencji wyroku].

Sąd ustalił następujące fakty istotne dla rozstrzygnięcia :

(...) Spółka Akcyjna w W., w dniu 19 września 2011 roku , na podstawie art. 42e ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe, wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki (...) S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce. (...) Bank (...) Akcyjna z siedzibą w W. jest następcą prawnym (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W., na mocy art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h.,

W dniu 3 listopada 2018 r., nastąpiło połączenie transgraniczne pomiędzy (...) Bank (...) (spółka przejmująca) oraz (...) Bank (...) S.A. (spółka przejmowana). W wyniku tego połączenia (...) Bank (...) na drodze sukcesji uniwersalnej wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki (...) Bank (...) S.A.

M. Z. (1), prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą M. Z. (1) – Przedsiębiorstwo (...), zawarł w dniu 11 marca 2008 roku z (...) S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce, umowę Kredytu Firmowego na Wzrost Konkurencyjności Firmy, indeksowanego kursem franka szwajcarskiego nr (...).

W jej wykonaniu bank udzielił kredytobiorcy kredytu w kwocie 450.000 zł. Saldo kredytu w walucie obcej zostało obliczone według zasad opisanych w Regulaminie, tj. na podstawie kursu waluty obcej, ogłoszonego w Tabeli Kursów obowiązującego w banku - kredytodawcy , w dacie uruchomienia kredytu lub - w przypadku kredytu wypłacanego w transzach – kursów waluty obcej, obowiązujących w dacie uruchomienia poszczególnych transz .

Jak wynika z § 3 umowy, kredyt został udzielony na okres 300 miesięcy, począwszy od daty postawienia kwoty kredytu do dyspozycji kredytobiorcy.

W § 4 strony ustaliły, że odsetki od wykorzystanego kredytu są naliczane każdego dnia od dnia uruchomienia kredytu w złotych , według zmiennej stopy procentowej , opartej o zmienną stawkę LIBOR 3M oraz stałą marżę banku w wysokości 5.75 punktu procentowego W dniu zawarcia umowy oprocentowanie wynosiło 8,57% p.a. Zasady zmiany oprocentowania określał Regulamin[stanowiący integralną część umowy].

Raty kapitałowo – odsetkowe lub raty odsetkowe były płatne w miesięcznych okresach, licząc od dnia uruchomienia kredytu, w terminie przypadającym w kolejnym miesiącu na ten sam dzień, co dzień uruchomienia kredytu.

Natomiast w przypadku, gdy termin spłaty raty przypadał na dzień ustawowo wolny od pracy, kredytobiorca zobowiązany był do zasilenia rachunku rozliczeniowego najpóźniej w ostatnim dniu roboczym poprzedzającym termin spłaty i utrzymania odpowiedniego stanu środków do czasu spłaty.

Zabezpieczeniem spłaty kredytu były:

- oświadczenie dłużnika hipotecznego o poddaniu się egzekucji,

- hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 900.000 zł, ustanowiona na nieruchomości położonej w miejscowości (...), gmina (...), na działce nr (...), dla której Sąd Rejonowy w B. prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz

- cesja praw umowy ubezpieczenia tej nieruchomości o sumie ubezpieczenia zgodnej z postanowieniami Regulaminu.

Zgodnie z § 9 umowy, w zakresie nią nie uregulowanym, zastosowanie miały postanowienia obowiązującego Regulaminu jak również zapisy obowiązującego Regulaminu konta Małych firm. Z zastrzeżeniem zasad zmiany Regulaminu oraz Tabeli Opłat i Prowizji dla Małych firm, wszelkie zmiany umowy wymagały zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Jak wynikało z punktu V ust. 1 Regulaminu kredytowania przedsiębiorców w (...), dla kredytów indeksowanych do waluty obcej, wnioski kredytowe składane były w złotych. Kwota uruchamianego kredytu w walucie była ustalana na podstawie kursu kupna dewiz waluty, do której indeksowany był kredyt, określonego w Tabeli Kursów, obowiązującej w momencie uruchomienia całego kredytu lub poszczególnych jego transz. Kapitał był przekazywany kredytobiorcy w złotych, spłaty również miały być dokonywane w walucie polskiej, po przeliczeniu raty wyrażonej w walucie indeksacji na złote, według kursu sprzedaży dewiz określonego w Tabeli Kursów obowiązującego na koniec dnia, który jest dniem wymagalności raty. Jeżeli w tym dniu klient nie zapewnił środków niezbędnych na spłatę, przeliczenie odbywało się według kursu sprzedaży dewiz określonego w Tabeli Kursów obowiązującego na koniec dnia, w którym na rachunku do spłaty kredytu, zostały rzeczywiście zapewnione środki na spłatę.

Nie dokonanie ratalnej spłaty lub nie uczynienie tego w terminie, uprawniał kredytodawcę aby od dnia, w którym miała nastąpić, pobierał opłatę za obsługę nieterminowej płatności, określoną w tabeli Opłat i Prowizji dla małych Firm.

W dniu zawarcia umowy kredytobiorca M. Z. (1) oświadczył, że w zakresie roszczeń banku poddał się egzekucji w trybie przepisów ustawy Prawo bankowe oraz wyraził zgodę na wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego do kwoty 900.000 zł.

Z dalszych ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że księga wieczysta o numerze KW (...), prowadzona jest dla nieruchomości składającej się z działki ewidencyjnej numer (...), położonej w miejscowości (...).

W dziale II tej księgi jako współwłaściciel w 1/2 części została ujawniona pozwana L. Z. (1). W dziale IV, na miejscu pierwszym jest ujawniona hipoteka umowna kaucyjna na rzecz (...) SA Spółka Akcyjna Oddział w Polsce do kwoty 900.000 złotych, wpisana na zabezpieczenie wierzytelności z tytułu spłaty kredytu, odsetek i innych kosztów wynikających z Umowy numer nr (...) z dnia 11 marca 2008 roku.

Z uwagi na niedotrzymanie przez kredytobiorcę warunków spłaty zobowiązania kredytowego, (...) Bank (...) S.A., pismem z dnia 20 stycznia 2014 roku wypowiedział pozwaną L. Z. (1) jako dłużnikowi rzeczowemu oraz kredytobiorcy M. Z. (1) umowę z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia. Według stanu na dzień wypowiedzenia, kwota zadłużenia wynosiła 183.221,89 CHF.

Pisma zawierające oświadczenia banku o wypowiedzeniu umowy zostały odebrane przez dorosłego domownika dłużników osobistego i rzeczowego, ojca i męża, B. Z., w dniu 10 lutego 2014 roku.

Pismem datowanym na 15 marca 2018 roku strona powodowa wezwała pozwaną jako dłużnika rzeczowego do natychmiastowego uregulowania zadłużenia wysokości 886.883,23 zł w terminie do 21 marca 2018 roku.

Powyższe wezwanie zostało doręczone L. Z. (1) w dniu 19 marca 2018 roku i okazało się nieskuteczne.

W ramach oceny prawnej roszczenia strony powodowej, Sąd I instancji uznał je za usprawiedliwione co do zasady.

Przywołując na jej wstępie zasadnicze dla rozstrzygnięcia fakty, sformułował wniosek, zgodnie z którym bank narzucił kredytobiorcy sposób ustalania wysokości kwoty podlegającej zwrotowi, a ustalenie jej wiązało się z koniecznością odwołania się do kursu waluty do której był indeksowany kapitał, ustalanego swobodnie i jednostronnie przez stronę powodową.

Co więcej, sposób ustalenia tego kursu nie był oznaczony ściśle, prowadząc do sytuacji w której samo świadczenie zwrotne do którego był zobowiązany dłużnik nie było ściśle oznaczone. Na sposób jego określenia druga strona stosunku zobowiązaniowego nie miała żadnego wpływu.

Odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, Sąd I instancji doszedł do konkluzji, że jakkolwiek dłużnik osobisty nie był w ramach relacji umownej z bankiem konsumentem w rozumieniu art. 22¹ kc, to jednak ten brak równowagi stron umowy oraz możliwość jednostronnego narzucenia M. Z. (2) przewóz bank jego obowiązków umownych, w szczególności w zakresie tego, jaki jest rzeczywisty wymiar jego świadczeń zwrotnych, pozwala na uznanie, iż umowa kredytowa z 11 marca 2008r jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego w zakresie, który obejmuje postanowienia dotyczące mechanizmu ustalenia kursu walutowego, którego zastosowanie prowadziło do przerzucenia w całości na kredytobiorcę w całości ryzyka związanego z możliwą zmianą tego kursu.

Z tych przyczyn Sąd I instancji uznał, że „klauzula spreadu walutowego” jako z tymi zasadami sprzeczna nie jest dla stron wiążąca. Ta ocena nie odnosi się do pozostałych postanowień umowy.

Stąd zakres odpowiedzialności pozwanej, jako dłużnika rzeczowego nie może być szerszy aniżeli odpowiadający kwocie pożyczonego przez jej syna kapitału. Jest to suma 450 000 złotych albowiem w postępowaniu pozwana nie dowiodła aby kredyt został, w jakimkolwiek zakresie, spłacony.

Zdaniem Sądu I instancji niezasadnym był jej zarzut, w ramach którego twierdziła, że bank nie dowiódł wysokości dochodzonego świadczenia.

Nie przedstawiła bowiem na jego poparcie jakiegokolwiek dowodu.

Wskazując, że roszczenie skierowane przeciwko L. Z. (1) jest wymagalne, Sąd odwołał się do art. 78 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece oceniając, iż wypowiedzenie zostało wobec niej jako dłużnika rzeczowego dokonane przez bank skutecznie, w warunkach, gdy jak wynika z ustaleń dokonanych w sprawie, pismo zawierające je zostało odebrane ze skutkiem dla pozwanej.

Oceniając podniesiony przez L. Z. (1) zarzut przedawnienia, uznał go za w części uzasadniony.

Wpis hipoteki zabezpieczającej wierzytelność banku kredytodawcy na nieruchomości, której pozwana jest współwłaścicielką został dokonany w 2008r.

Po nim nastąpiła zmiana stani prawnego dokonana ustawą z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 131, poz. 1075). Modyfikowała instytucję hipoteki, w tym uchyliła przepisy dotyczące hipoteki kaucyjnej. Zmienione przepisy weszły w życie w dniu 20 lutego 2011 roku.

Sąd powołał się na przepis art. 10 ust. 1 cytowanej ustawy, do hipotek kaucyjnych, powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2, stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z wyjątkiem przepisów o rozporządzaniu opróżnionym miejscem hipotecznym i art. 10 ust 2. Zgodnie z którym do hipotek zwykłych powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy w dotychczasowym brzmieniu, z wyjątkiem art. 76 ust. 1 i 4 tej ustawy, które stosuje się w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą.

Następnie wskazał, że na podstawie z art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Z uwagi na fakt, że wypowiedzenie kredytu odniosło skutek na dzień 13 marca 2014 r. termin przedawnienia upłynął 13 marca 2017 r.

Jednak, jak argumentował w dalszym ciągu Sąd I instancji, na podstawie art. 77 u.k.w.h., w brzmieniu obowiązującym od dnia 20 lutego 2011 roku, mającym zastosowanie w rozstrzyganej sprawie, na podstawie wskazanego wyżej art. 10 ust. 1 ustawy nowelizującej - przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Przepisu tego nie stosuje się do roszczeń o świadczenia uboczne.

Odwołując się do stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w judykacie z dnia 18 maja 2017 roku (III CSK215/16, Lex 2312216), wskazał, że zaspokojenie z przedmiotu hipoteki nie obejmuje roszczeń o świadczenia uboczne (np. odsetki), jeżeli właściciel podniesie co do nich zarzut przedawnienia. Przedawnienie zatem nie ma znaczenia dla uprawnień wierzyciela jedynie w zakresie niespłaconego kapitału, natomiast znajduje podstawy w odniesieniu do wierzytelności odsetkowej oraz innych należności ubocznych.

Stąd żądanie banku wobec L. Z. (1) Sąd Okręgowy uznał za usprawiedliwione w części, w zakresie kwoty 450.000 złotych możliwość zaspokojenia której ograniczył tylko do jej udziału w prawie własności nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...).

Podstawa rozstrzygnięcia o kosztach procesu była norma art. 100 kpc.

W warunkach jedynie częściowego uwzględnienia żądania pozwu, L. Z. (1) została, w ramach rozliczenia stron z tytułu kosztów procesu, obciążona jedynie opłatą od pozwu należną od roszczenia, które Sąd uznał za usprawiedliwione.

W pozostałym zakresie ocenił je jako podlegające wzajemnemu zniesieniu.

Jego następstwem było przyznanie wynagrodzenia dla reprezentującego pozwaną pełnomocnika z urzędu z środków budżetowych, którego wysokość Sąd określił na podstawie § 8 ust. 7 w zw. z § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Apelacje od tego wyroku złożyły obydwie strony.

Bank obejmując jej zakresem punkty I i III jego sentencji, w jej wniosku domagał się wydania przez Sąd Apelacyjny rozstrzygnięcia reformatoryjnego w następstwie którego na rzecz skarżącego zostanie zasądzona dodatkowo kwota 440 140, 16 złotego z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty, a ponadto L. Z. (1) zostanie obciążona całością należnych apelującemu bankowi kosztów procesu oraz postępowania przed Sądem II instancji.

Jako wniosek ewentualny sformułował postulat uchylecia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Środek odwoławczy został oparty na następujących zarzutach:

- naruszenia prawa procesowego, w sposób mający dla wyniku sprawy istotne znaczenie, a to:

a/ art. 233 §1 kpc, jako następstwa braku wszechstronności rozważenia zgromadzonego materiału procesowego, naruszenie kryteriów jego swobodnej oceny, które to błędy doprowadziły do wadliwych ustaleń faktycznych w postaci:

- niepoprawnego uznania, że w umowie kredytowej z dnia 11 marca 2008r były zawarte niedozwolone postanowienia obejmujące tzw. „klausulę indeksacyjną”,

- niezasadnego przyjęcia, że bank, po zmianie ustawy prawo bankowe obowiązującej od 26 sierpnia 2011r., był zobligowany wprowadzić do umowy z M. Z. (1) zmiany wynikające z tej zmiany,

- nietrafnego stwierdzenia , iż zawarcie w umowie tej klauzuli stanowiło rażące naruszenie interesów kredytobiorcy mimo , że postanowienia te były indywidualnie negocjowane z kredytobiorcą i nie negował on ich w trakcie realizacji umowy. Ponadto kurs waluty obcej [franka szwajcarskiego] stosowany przez bank, nie odbiegał w sposób rażący od średniego rynkowego jej kursu,.

Z tym wiązało się twierdzenie strony skarżącej , że Sąd I instancji dowolnie ustalił , iż poprzednik strony powodowej miał nieograniczoną swobodę w kształtowaniu tego kursu, pomimo , że obowiązywały go w tym zakresie prawa rynku wymiany walut.

- uznanie , że roszczenie , w odniesieniu do należności odsetkowej , jest przedawnione mimo , że zabezpieczenie hipoteczne obejmowało jedynie wierzytelność z tytułu kapitału udostępnionego kredytobiorcy

- konstatacja zgodnie z którą pozostała część nieuwzględnionego żądania [kwota 449 140, 16 zł] obejmowała tylko należność z tytułu odsetek co do których Sąd Okręgowy podzielił podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia,

- naruszenia prawa materialnego :

a/ art. 6 kc w zw z art. 232 kpc , wobec niezasadnego przyjęcia , że brak inicjatywy dowodowej S. Z. ma większą moc niż dowody zgłoszone przez stronę skarżącą. Efektem podniesionej nieprawidłowości było nietrafne uznanie , iż bank nie dowiódł swojego żądania w zakresie jego nie uwzględnionej części . Z tym zarzutem , z uwagi na argumentację wspierającą go, wiązał się ściśle zarzut,

b/ art. 60 kc w zw z art 65 i 70 kc , mający polegać na nie dokonaniu przez Sąd Okręgowy wykładni oświadczeń woli stron zawartych w dokumentach prywatnych znajdujących się w aktach. Doprowadził on do nie trafnego nie uwzględnienia żądania pozwu w całości,

c/ art. 353¹ kc , jako konsekwencji oceny , że poprzednik prawny banku, zastosował w umowie kredytowej z dłużnikiem osobistym niedozwolone klauzule umowne , sprzeczne z dobrymi obyczajami i zasadami współżycia społecznego,

d/ art. 358 kc w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia umowy kredytowej, wobec niezastosowania tego przepisu dla oceny części jej postanowień jako z tymi zasadami niezgodnych ,

e/ art. 58 §2 w zw z art. 58 §3 kc , wobec ich niezasadnego zastosowania dla weryfikacji „ klauzuli spreadu walutowego „ zawartej w umowie z 11 marca 2008r,

f/ art. 117 §1 kc wobec wadliwego zastosowania przez Sąd Okręgowy tej normy i wyrażenia oceny , że doszło do przedawnienia dochodzonego roszczenia w całości. Wobec tego , jak podnosiła strona skarżąca motywując ten zarzut w dalszym ciągu, Sąd niezasadnie uznał , iż na podstawie art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece , w brzmieniu obowiązującym od 20 lutego 2011r., z mocy art. 10 ust. 1 tej ustawy, roszczenie odsetkowe strony skarżącej nie podlegało zabezpieczeniu hipoteką. W konsekwencji powódka nie może ona skutecznie dochodzić roszczenia w części , która nie została uwzględniona zaskarżonym orzeczeniem,

g/ art. 104 ustawy o księgach wieczystych i hipotece w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia umowy kredytowej , wobec oceny , iż hipoteka nie zabezpieczała należności odsetkowej , co skutkowało niezasadnym oddaleniem części powództwa

L. Z. (1) oparła swoją apelację , obejmującą punkty I i III sentencji wyroku z dnia 19 czerwca 2019r , tylko na zarzucie materialnym , naruszenia art. 58 §1 kc w zw z art. 353¹kc oraz 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r Prawo bankowe przez niezastosowanie tych przepisów.

Twierdziła , że umowa kredytu z 11 marca 2008r po wyeliminowaniu postanowień składających się na „klauzulę indeksacyjną” , uznanych przez Sąd za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego jest niezgodna z naturą stosunku

umownego jakim jest umowa kredytowa. Skutek ten , prowadzący do nieważności umowy zawartej przez jej syna w całości , wynikał bowiem stąd , że nie były określone ani kwota pożyczonego kapitału ani też wysokość świadczenia zwrotnego kredytobiorcy.

Obywa elementy należą przy tym do essentialia negotii takiej czynności prawnej.

We wniosku sroka odwoławczego domagała się zmiany wyroku Sądu Okręgowego poprzez oddalenie powództwa w całości oraz przyznania na swoją rzecz kosztów postępowania za obydwie instancje.

Na wypadek nie uwzględnienia środka odwoławczego postulowała nie obciążanie jej kosztami tego etapu postępowania należnymi stronie przeciwnej.

Pełnomocnik L. Z. (1) domagał się także przyznania dla niego nie pokrytego w jakiegokolwiek części , przez reprezentowaną, wynagrodzenia za pomoc prawną z urzędu przed Sądem II instancji.

Odnosząc się do apelacji przeciwników procesowych strony domagały się ich oddalenia jako pozbawionych uzasadnionych podstaw.

Rozpoznając apelacje , Sąd Apelacyjny rozważył :

Środki odwoławcze są uzasadnione i podlegają oddaleniu.

Rozpoczynając ich ocenę od apelacji strony powodowej , na wstępie powiedzieć należy, iż zarzut procesowy jest uzasadniony jedynie wówczas , gdy spełnione zostaną równocześnie dwa warunki.

Strona odwołująca się do niego wykaże , że rzeczywiście sposób postępowania Sądu naruszał indywidualnie oznaczoną normę [normy] formalne. Jednocześnie nieprawidłowości te prowadziły do następstw , które miały istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia. Nieco inaczej kwestię tę ujmując zarzut procesowy jest usprawiedliwiony jedynie wówczas, jeżeli zostanie dowiedzione , że gdyby nie potwierdzone błędy proceduralne Sądu niższej instancji , orzeczenie kończące spór stron miałyby inną treść.

Niezasadnie strona skarżąca twierdzi , iż Sąd I instancji naruszył art. 233 §1 kpc przekraczając granice swobodnej oceny zgromadzonych dowodów.

Skuteczne postawienie tego zarzutu wymaga od strony wykazania na czym , w odniesieniu do zindywidualizowanych dowodów polegała nieprawidłowość postępowania Sądu, w zakresie ich oceny i poczynionych na jej podstawie ustaleń.

W szczególności strona ma wykazać dlaczego obdarzenie jednych dowodów wiarygodnością czy uznanie, w odróżnieniu od innych, szczególnego ich znaczenia dla dokonanych ustaleń , nie da się pogodzić z regułami doświadczenia życiowego i [lub] zasadami logicznego rozumowania , czy też przewidzianymi przez procedurę regułami dowodzenia.

Nie oparcie stawianego zarzutu na tych zasadach , wyklucza uznanie go za usprawiedliwiony, pozostając dowolną , nie doniosłą z tego punktu widzenia polemiką oceną i ustaleniami Sądu niższej instancji.

/ por. w tej materii , wyrażające podobne stanowisko , powołane tylko przykładowo, orzeczenia Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2001, sygn. IV CKN 970/00 i z 6 lipca 2005 , sygn. III CK 3/05 , obydwie powołane za zbiorem Lex/

Ponadto nie można tracić z pola widzenia również , że swobodna ocena dowodów stanowi jeden z podstawowych elementów składających się na jurysdykcyjną kompetencję Sądu , który dowody bezpośrednio przeprowadza.

Ma to m. in. i takie następstwo , że nawet w sytuacji w której z treści dowodów można , w zakresie ustaleń , wyprowadzić równie logiczne , chociaż przeciwne do przyjętych przez Sąd I instancji wnioski , to zarzut naruszenia normy art. 233 §1 kpc , pomimo to , nie zostanie uznany za usprawiedliwiony.

Dopóty , dopóki ocena przeprowadzona przez Sąd ocena mieści się w granicach wyznaczonych przez tę normę procesową i nie doznały naruszenia wskazane tam jej kryteria , Sąd Odwoławczy obowiązany jest ocenę tę , a co za tym idzie także wnioski z niej wynikające dla ustaleń faktycznych , aprobować .

To, w jaki sposób strona pozwana motywuje jego realizację , wyklucza uznanie go za uzasadniony.

W miejsce rzeczowej, opartej na wskazanych wyżej kryteriach , odniesionej do indywidualnie oznaczonych dowodów [i opartych na wnioskach z tej oceny wynikających ustaleń faktycznych] , polemiki ze sposobem postępowania Sądu Okręgowego , skarżący ogranicza się do przeciwstawienia jej własnej ich wersji , jego zdaniem poprawnej.

Nieprawidłowość Sądu na której oparty jest ten oraz zarzut , zgodnie z argumentacją apelanta - sprawdza się ją się do tego ,że nie przyjął on wersji faktów afirmowanej przez bank.

Już stwierdzenie takiego sposobu motywowania stawianego zarzutu wyklucza jego podzielenie.

Przede wszystkim jednak przeciwko uznaniu go za usprawiedliwiony przemawia to , iż w istocie za jego pośrednictwem strona skarżąca bank polemizuje z wnioskami prawnymi sformułowanymi przez Sąd Okręgowy.

W szczególności co do tego , jaki charakter miały postanowienia umowy z 11 marca 2008r składające się na „ klauzulę spreadu walutowego „ i jak należy postanowienia te ocenić z punktu widzenia zasady równowagi stron umowy oraz zgodności z interesem kredytodawcy.

W rozbudowanej redakcyjnie części środka odwoławczego obejmującej uzasadnienie tego zarzutu , apelujący bank upatruje jego realizacji także w tym, w jaki sposób Sąd I instancji ocenił zarzut obronny L. Z. (1) - przedawnienia roszczenia dochodzonego pozwem , w tym w szczególności zakresu w którym został uznany za usprawiedliwiony.

Wszystko to uzasadnia wniosek , że zarzut ten nie odnosi się ani do sposobu w jaki Sąd Okręgowy ocenił zgromadzone dowody ani tego , w jaki ustalił fakty doniosłe dla rozstrzygnięcia.

Już tylko na marginesie w drodze uwag uzupełniających wskazać należy, iż całkowicie nietrafnie apelujący wskazuje na wady postępowania Sądu opisane przez bank w punktach b/ oraz f / - /str. 2 apelacji- k. 226 akt /

Sąd Okręgowy , w ramach motywacji wydanego orzeczenia, nie uznawał , że poprzednik prawny strony powodowej miał obowiązek wprowadzić do umowy kredytowej zawartej z M. Z. (1) zmiany wynikające z treści noweli do ustawy Prawo bankowe , obowiązującej od 26 sierpnia 2011 ani z braku ich wprowadzenia nie wywodził podstaw dla oceny roszczenia zgłoszonego w pozwie.

Wbrew temu co podnosi apelujący w pkt f/, Sąd nie przyjmował też , że część roszczenia , która ocenił jako nieuzasadnioną , stanowi wyłącznie należność odsetkowa, jak dowolnie interpretuje to bank.

Zważywszy na jego argumentację, wręcz niezrozumiałą jest natomiast zarzut naruszenia art. 6 kc w zw z art. 232 kpc., mający być zrealizowanym przez „zachwianie zasady rozkładu ciężaru dowodu „ w sposób opisywany przez stronę skarżącą . Twierdzenie , że Sąd I instancji nadał większą rangę i znaczenie dla oceny roszczenia dochodzonego pozwem, brakowi inicjatywy dowodowej L. Z. (1) niż dowodom zgłoszonym przez apelanta, jest depozycją zupełnie dowolną

W uznaniu , że żaden z zarzutów procesowych strony powodowej [przy braku takich zarzutów w środku odwoławczym pozwanej - o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia] , ma m. in. to następstwo , że ustalenia , które Sąd okręgowy uczynił podstawą faktyczną ocenianego instancyjnie wyroku, jako zgodne ze zgromadzonym materiałem procesowym , Sąd Apelacyjny uznaje za własne.

Wymagają one uzupełnienia , które wynika z treści rozstrzygnięć sądowych jakie zapadły w postępowaniu prowadzonym z inicjatywy (...) Bank (...) SA w W. przeciwko dłużnikowi osobistemu - kredytobiorcy - M. Z. (1).

Uzupełnienie to przedstawia się następująco :

w postępowaniu tym bank dochodził od niego kwoty 788 298, 57 zł wraz z odsetkami od dnia 19 stycznia 2016r do dnia zapłaty oraz kosztów procesu. Żądania te, wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 7 lipca 2017r , w sprawie o sygnaturze (...), zostały uwzględnione w całości.

Apelacja kredytobiorcy od tego orzeczenia została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 26 kwietnia 2018r w sprawie o sygnaturze(...)

W postępowaniu dłużnik osobisty przed żądaniem banku , obejmującym nie spłaconą część wierzytelności wynikającej z umowy kredytowej , która została zakończona w drodze upływu terminu wypowiedzenia , bronił się trzema – nie podzielonymi przez Sądy obu instancji zarzutami.

Pierwszym było twierdzenie , że wierzytelność banku dochodzona pozwem nie odpowiada rzeczywistemu rozmiarowi zobowiązania pozwanego albowiem bankowy tytuł egzekucyjny nie jest dokumentem dostatecznie dowodzącym jej wysokości. W ramach drugiego podnosił , iż wierzytelność nie uzyskała waloru wymagalności bo jej wypowiedzenie umowy z 11 marca 2008r było , wobec niego, nieskuteczne. Trzecim był zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia , w warunkach gdy wierzytelność powstała na podstawie relacji umownej pomiędzy przedsiębiorcami .

/ dowód : wyroki Sądów Okręgowego w K. i Apelacyjnego w K. wraz z uzasadnieniami k. 193 i 195-199 oraz k 230 i 237- 246 akt(...), w załączeniu/.

Na podstawie tych ustaleń nie można podzielić także zarzutów materialnych do którym odwołuje się skarżąca strona powodowa.

Nie ma racji skarżący bank podnosząc zarzut naruszenia art 60 w zw z art. 61 i 65 i 70 kc w sposób przez niego opisany.

Sąd I instancji wziął pod rozwagę treść znajdujących się w aktach dokumentów prywatnych ale nie one , a inne przyczyny zdecydowały o tym , że roszczenie banku w odniesieniu do kwoty 440 140, 16 zł nie zostało uwzględnione. Wynikają one wprost z treści motywów zaskarżonego wyroku.

Nie można podzielić zarzutu naruszenia art. 358 kc.

Norma ta dla oceny żądania zawartego w pozwie , tym bardziej jeżeli jest ono skierowane przeciwko dłużnikowi rzeczowemu , nie ma zastosowania.

Wystarczy przypomnieć , że kredyt , który był źródłem powstania stanowiącej przedmiot postępowania wierzytelności był wyrażony w walucie polskiej, będąc jedynie indeksowany do franka szwajcarskiego. M. Z. (1) otrzymał sumę kredytową w złotych i w tylko w tej walucie spłacał swój dług.

Motywacja zarzutu naruszenia art. 117 kc wyklucza jego podzielenie .

Opiera się bowiem na dowolnym, w świetle stanowiska prawnego Sądu I instancji założeniu z którym bank polemizuje w jego ramach , że zarzut przedawnienia , którym broniła się pozwana , został podzielony w odniesieniu do całości roszczenia.

Tak nie jest. Z uzasadnienia wyroku Sądu okręgowego jednoznacznie wynika , że został uznany za uzasadniony tylko w odniesieniu do należności z tytułu odsetek i stanowisko to z uwagi na argumentację powołaną w motywach ocenianego instancyjnie rozstrzygnięcia , Sąd II instancji podziela.

W odniesieniu do wierzytelności dochodzonej pozwem o ile jej źródło jest inne, oddalenie żądania ponad kwotę udostępnionego dłużnikowi osobistemu kapitału przyczyna oddalenia powództwa była odmienna.

Mianowicie, uznanie przez Sąd , że klauzula „spreadu walutowego” , na której ukształtowanie kredytobiorca nie miał żadnego wpływu i którą zupełnie dowolnie kształtował bank , jest postanowieniem **sprzecznym** z zasadami współzycia społecznego. Z tej przyczyny podlegającej wyeliminowaniu z treści umowy.

Wobec tego , zdaniem Sądu I instancji , pozwana , będąc dłużnikiem rzeczowym może odpowiadać wobec banku jedynie za zapłatę wierzytelności równowartej kapitałowi , który poprzednik prawny strony powodowej udostępnił synowi powódki , a który [co nie było pomiędzy stronami sporne] nie został przez niego splacony w jakimkolwiek zakresie .

Nota bene wymiar tego zobowiązania zawiera się w granicach tego , który został potwierdzony w prawomocnym wyroku Sądu Okręgowego w K., w sprawie (...), wydanym wobec dłużnika osobistego.

W tych okolicznościach bezzasadnym jest również zarzut naruszenia art. 104 ustawy o księgach wieczystych i hipotece . Tym bardziej , że z przyczyn wyżej podanych , oddalenie żądania banku , w powoływanej już kilkakrotnie części, nie było spowodowane[jak konsekwentnie uważa skarżący bank także w motywach tego zarzutu] innymi powodami aniżeli tym , że w zakresie roszczenia odsetkowego zarzut przedawnienia uznany został za zasadny.

Weryfikacja zarzutów materialnych naruszenia art. 353¹kc oraz 58 §2 w zw z art. 58 §3 kc wymaga poczynienia uwag , które w ostatecznym wyniku uzasadniają wniosek , że mimo w części niewłaściwego zastosowania tych przepisów przez Sąd Okręgowy , wnioski apelacyjne banku nie mogą zostać podzielone.

Analizując motywy prawne wyroku Sądu niższej instancji , w pierwszej kolejności dostrzec należy , że nie zwrócił dostatecznej uwagi na to jak różna jest , w okolicznościach rozstrzyganej sprawy , pozycja dłużników osobistego i rzeczowego, nie polegając przy tym jedynie na limitowanym w dwójnasób zakresie odpowiedzialności L. Z. (1) za dług za zaciągnął jej syn .

Nie było pomiędzy stronami przedmiotem sporu to , że matka kredytobiorcy wyraziła zgodę na obciążenie jej udziału w nieruchomości, objętej księgą wieczystą (...). hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 900 000 złotych mającej zabezpieczać wierzytelność banku wynikającą z umowy kredytowej z 11 marca 2008 nr(...).

Godziła się również na wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego, obejmujących tę wierzytelność oznaczonej jej składowymi opisanymi w tym oświadczeniu. Co więcej, w zakresie swojej odpowiedzialności poddawała się egzekucji / por k. 142 akt /

Tym samym została nawiązana pomiędzy nią a bankiem relacja obligacyjno- rzeczowa, ściśle związana z umową kredytową , w ramach której , w odróżnieniu od M. Z. (1) dłużnika osobistego, ma status konsumenta w rozumieniu art. 22¹kc.

Jako dłużnik rzeczowy , na podstawie art. 73 ustawy o księgach wieczystych i hipotece L. Z. (1) ma prawo przy podjęciu obrony przed roszczeniem banku wierzyciela podnosić wszystkie zarzuty , które przysługiwały dłużnikowi osobistemu a z których ten nie skorzystał ale także z takich zarzutów osobistych , które sama może sformułować wobec niego, na podstawie stosunków jakie istnieją jedynie pomiędzy nimi , których podstawą jest hipoteka , jej istnienie i zakres.

/ por. bliżej w tej kwestii także uwagi M. Heropolitańskiej w komentarzu do art. 73 k.w. i h. - wydanie 4 z 2019 , powołane za zbiorem Legalis/

Jednym z tych zarzutów osobistych , który bezpośrednio oddziałuje na zakres jej odpowiedzialności jako dłużnika rzeczowego jest charakter postanowień umowy kredytowej z 11 marca 2008r składających się na klauzulę „ spreadu walutowego”.

Ponieważ broniąc się przed roszczeniem banku L. Z. (1) przeczyła swojej odpowiedzialności co do zasady , to jakkolwiek profesjonalny jej pełnomocnik nie odwoływał się wprost do argumentu abuzywności postanowień , które

na te klauzulę składają się , w rozumieniu art. 385⁽¹⁾kc , Sąd Apelacyjny uznaje , że zagadnienie to podlega jego ocenie z urzędu, w ramach procesu stosowania prawa materialnego, szczególnie , że rozpoznając apelację , rozstrzyga w dalszym ciągu tę samą sprawę.

Ocena ta prowadzi do konkluzji , że zarzuty materialne strony powodowej, o których była mowa na wstępie, nie mogą być podstawą do podzielenia sformułowanych przez nią wniosków apelacji.

Zatem przyjmując jako jej punkty wyjścia , że L. Z. (1) miała status konsumenta w relacji z poprzednikiem prawnym strony powodowej oraz , iż uprawnionym jest dla weryfikacji granic jej odpowiedzialności wobec banku za zabezpieczony rzeczowo dług , badanie abuzywności postanowień umowy kredytowej stwierdzić należy , że :

a/ w ocenie Sądu Apelacyjnego - zważywszy na ustalone w sprawie fakty - postanowienia zawarte w umowie z dnia 11 marca 2008r , która była umowa kredytu w walucie polskiej indeksowanego do franka szwajcarskiego , składające się na mechanizm przewidzianej w niej klauzuli „ spreadu walutowego „ były postanowieniami niedozwolonymi w rozumieniu art. 385¹§1 kc.

b/ Ich abuzywność wynikała stąd , że druga strona umowy nie miała realnego wpływu na jej ukształtowanie , a odwołanie się w niej do kursów walutowych ustalonych w tabelach banku tylko tej stronie stosunku umownego dawało możliwość dowolnego określania w jaki sposób rata wplata dokonywana przez kredytobiorcę zostanie przeliczona , a co za tym indziej w jakim zakresie ograniczone zostanie przez taką wpłatę jego zobowiązanie zwrotne.

W tym kontekście wskazać należy , że wprowadzicie strona powodowa twierdziła , iż stosowany przez nią , w ramach tego przeliczania , kurs franka szwajcarskiego „ nie odbiegał rażąco „ od średniego rynkowego kursu takiej wymiany złotówki i CHF ale na tym twierdzeniu poprzestała, nie dowodząc takiej zgodności pomiędzy tym obiektywnym miernikiem i kursem tabelarycznym , stosowanym w ramach umowy z 11 marca 2008r.

c/ Takie ukształtowanie tej klauzuli nie może być kwalifikowane jako abuzywne w odniesieniu do relacji umownej pomiędzy poprzednikiem prawnym strony powodowej i kredytobiorcą , który zawarł umowę kredytu jako przedsiębiorca.

Tym, nie mniej ocena jej z tego punktu widzenia , w ramach weryfikacji skali odpowiedzialności dłużnika rzeczowego , będącego konsumentem, jest możliwa.

d/ Treść wskazanych postanowień , stanowi naruszenie równowagi stron stosunku umownego i jest sprzeczna z dobrymi obyczajami, a swoboda decyzyjna banku w ukształtowaniu „ klauzuli walutowej „ zastosowanie której , w swoich następstwach rzutuje na zakres odpowiedzialności dłużnika rzeczowego , uprawnia go konstruowania na tej nierównowadze zarzutu prowadzącego do ograniczenia jej zakresu.

Bez znaczenia dla takiego uprawnienia L. Z. (1) w rozstrzyganej sprawie pozostaje to, czy klauzulę „ spreadu walutowego „ z umowy z 11 marca 2008r zakwalifikuje się jako umowne świadczenie główne czy też jako nie mający takiego charakteru, techniczny opis sposobu realizacji świadczenia zwrotnego przez kredytobiorcę.

Ocena postanowień składającej się na nią , przez pryzmat granic odpowiedzialności za dług rzeczowy , będzie możliwa dlatego , że jak wynika z ustaleń dokonanych w sprawie , postanowienia te nie były jednoznaczne w rozumieniu art. 385¹§1 zd. ostatek kc.

/ por. także , co do kwestii poruszonych w tej części motywów , powołane jedynie dla przykładu stanowiska SN w odniesieniu do skutków potwierdzenia abuzywności klauzuli spreadu walutowego” zawarte w judykatach z 27 listopada 2019r , sygn. II CSK 483/18 , i z 11 grudnia 2019, sygn. V CSK 382/18 , obydwie powołane za zbiorem Legalis , a także uwagi Tomasza Tomczaka w artykule pt. „ Klauzule abuzywne w umowach kredytów frankowych publ. Monitor Prawniczy z 2020 nr 20 /.

Z tych powodów , jakkolwiek w części wskazane zarzuty materialne strony powodowej są usprawiedliwione, skoro Sąd I instancji odnosił wprost konsekwencje stwierdzenia abuzywności do relacji umownej pomiędzy bankiem a dłużnikiem osobistym , utożsamiając skonstatowane przez siebie jej przesłanki z art. 385 §1 kc z przyczynami dla których umowa z 11 marca 2008r może być w części dotyczącej „klauzuli walutowej „ oceniona jako poprzeczna z zasadami współżycia społecznego, a postanowienia te, po myśli §3 art. 58 kc podlegają eliminacji z treści umowy , którą nadal uznać jednak należy za obowiązującą, w ostatecznym wyniku ten błąd Sądu I instancji , nie miał znaczenia dla oceny zaskarżonego wyroku jako trafnego.

Dlatego apelacja strony powodowej podlegała oddaleniu , na podstawie art. 385 kpc w zw z art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r Prawo bankowe [jedn. tekst DzU z 2020 poz. 1896] .

Niezasadna jest także apelacja pozwanej .

L. Z. (1) w jej ramach nie formułuje zarzutów procesowych .

Oznacza to , że Sąd Odwoławczy nie może rozważać z urzędu- uchybień prawu procesowemu popełnionych przez Sąd pierwszej instancji, choćby je stwierdził , a ich konsekwencje mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy.

/ por. także , wskazany jedynie dla przykładu , wyrażający również takie stanowisko, judykat Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2020r , sygn. III UK 293/19 /.

Sąd Apelacyjny Jest wobec tego zobligowany przyjmować , że skarżąca nie neguje ani przeprowadzonej przez Sąd Okręgowy oceny zgromadzonych dowodów ani opartych na wnioskach z niej wynikających, ustaleń faktycznych.

Na ich podstawie zarzuty materialne na których została oparta apelacja pozwanej nie są trafne.

Zważywszy na argumentację mającą ją wspierać należy stwierdzić , że sprowadza się ona do tezy zgodnie z którą zastosowanie „klauzuli walutowej „ zgodnie z jej treścią w jakiej obowiązywała w umowie z 11 marca 2008r spowodowało , że ,świadczenie główne kredytobiorcy nie było właściwie oznaczone , prowadząc do jej nieważności. Nieważność , wynikająca z art. 58 §1 kc., była konsekwencją tego , że główne świadczenie kontrahenta banku było nieoznaczone a przez to umowa nie mogła być wykonywana.

Niezależnie od tego jak zostanie zakwalifikowana wskazana „klauzula” z punktu widzenia świadczeni stron / poglądy w tym zakresie są rozbieżne , a ta rozbieżność dotyczy także rozstrzygnięć Sądu Najwyższego / to i tak wbrew zapatrywaniu skarżącej pozwanej , umowa kredytowa mogła być wykonywana .

Nawet gdyby mechanizm indeksacyjny z przyczyn o których była mowa poradnio , nie współtworzył sposobu ustalenia wysokości świadczenia zwrotnego kredytobiorcy.

W takiej sytuacji , jak przyjął Sąd I instancji, bez wątpliwości zwrotowi podlegałby kapitał, niespornie przekazany przez bank dłużnikowi osobistemu i co najmniej w takim zakresie odpowiedzialność za tak zidentyfikowani dług, należy przypisać również dłużnicze rzeczowej.

Brak jest przy tym / jak twierdzi w apelacji L. Z. (1) / podstaw do całkowitego uwolnienia jej od tej odpowiedzialności z opisanej przyczyny dlatego , że eliminacja klauzuli „ spreadu walutowego „ prowadziłyby do tego , że umowa w tym kształcie byłaby sprzeczna z charakterem stosunku zobowiązaniowego kredytu.

Dostrzec należy , że trafność tego stanowiska wyklucza możliwości ewentualnego zastąpienia tej „ klauzuli” wskaźnikiem , który sama skarżąca w motywach środka odwoławczego rozważa , a takiego zabiegu nie wyklucza także w swoim orzecznictwie Sąd Najwyższy w odniesieniu do umów kredytowych w relacji bank – konsument /porównaj dla przykładu uzasadnienie wskazanego wyżej wyroku z 27 listopada 2019r , sygn. II CSK 483/18, /.

Nie można też tracić z pola widzenia tego, że niezależnie kto jest w relacji kredytowej klientem banku, ustawodawca opowiada się za utrzymaniem umowy w mocy [argument z art. 585¹§2 kc i 58 §3 kc.

Nie można też w ramach tej oceny nie brać pod uwagę następstw stwierdzenia nieważności umowy w całości dla wzajemnych rozliczeń pomiędzy bankiem dłużnikami w tym w szczególności dłużnikiem osobistym.

Ani M. Z. (1) w sporze zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w K., w sprawie (...), ani, tym bardziej, L. Z. (1) takiego wzajemnego rozliczenia drugiej stronie nie zaoferowali.

Z podanych przyczyn, w uznaniu również apelacji pozwanej za niezasadną, Sąd Apelacyjny orzekł o jej oddaleniu, na podstawie art. 385 kpc.

Oddalenie obu apelacji spowodowało, że Sąd II instancji, na podstawie art. 100 kpc w zw z art. 108 §1 i 391 §1 kpc, zniósł wzajemnie pomiędzy stronami koszty postępowania apelacyjnego.

Przyznał na rzecz pełnomocnika pozwanej, ustanowionego z urzędu, wynagrodzenie za pomoc prawną w tym postępowaniu ze środków budżetowych.

Jego kwota, biorąc pod uwagę wartość przedmiotu zaskarżenia, została ustalona na podstawie §8 pkt 7 w zw. z §16 ust.1 pkt 2 oraz §4 ust. 3 Rozporządzenia MS w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu z 3 października 2016 [jedn. tekst DzU z 2019 poz. 18].

SSA Regina Kurek SSA Grzegorz Krężolek SSA Jerzy Bess